

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen bij het ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument van Wederopbouwhoeve in Grimbergen (Humbeek)

Provincie: Vlaams-Brabant

Gemeente: Grimbergen, 6de afdeling, sectie C

Objectnummer: 4.01/23025/149.1

-

Dossiernummer: 4.001/23025/102.1

Omschrijving:

Wederopbouwhoeve, Kruisstraat 90

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel,

25 APR. 2018

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

1. Adviezen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige bescherming

1.1. Adviezen uitgebracht door de departementen en agentschappen van de beleidsdomeinen Omgeving, MOW en LV

1.1.1. Beleidsdomein Omgeving

Het advies werd gevraagd op 19 februari 2018. Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

1.1.2. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

Het advies werd gevraagd op 19 februari 2018. Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

1.1.3. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Het advies werd gevraagd op 19 februari 2018. Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

1.2. Advies uitgebracht door de betrokken gemeente Grimbergen

Het advies werd gevraagd op 19 februari 2018.

Gemeente Grimbergen

Het college van Burgemeester en Schepenen bracht geen advies uit over deze bescherming. In uitvoering van artikel 6.1.3. van het Onroerenderfgoeddecreet is het advies gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit.

1.3. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 19 februari 2018.

De VCOE bracht op 22 maart 2018 een voorwaardelijk gunstig advies uit over de bescherming van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

"De commissie vraagt te verduidelijken in hoeverre de wederopbouwhoeve in de Kruisstraat binnen Vlaanderen – en specifiek in de Vlaamse Rand – een unieke waarde vertegenwoordigt."

Antwoord: Het is onmogelijk om binnen het kader van dit beschermingsdossier een vergelijkend thematisch onderzoek te voeren rond wederopbouwhoeves in Vlaanderen maar deze hoeve werd wel afgewogen binnen het thema van de Vlaamse Rand. Daarom wordt de eerste paragraaf als volgt geherformuleerd: *"Dit beschermingsdossier vloeit voort uit de geografische herinventarisatie van bouwkundig erfgoed in de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand (Beleidsnota Onroerend Erfgoed 2014-2019). Deze*

herinventarisatie gebeurde op basis van gebiedsdekkend veldwerk (waarbij alle panden ter plaatse werden bekeken en geëvalueerd op hun erfgoedwaarde) en aanvullend archief- en literatuuronderzoek. De voorgestelde beschermingsdossiers vormen een aanvulling op de bestaande beschermingen in de Vlaamse Rand, en zijn gekozen in functie van hun hoge erfgoedwaarde, in combinatie met hun illustratieve karakter voor het specifieke verhaal van de Vlaamse Rand. Uit dit onderzoek kwam het gebouw aan de Kruisstraat 90 in Grimbergen naar voor als het meest waardevolle voorbeeld van een hoeve die heropgebouwd werd met hulp van het Oeuvre Suisse en Belgique, een organisatie die in deze regio vrij actief was."

"De commissie vraagt de beschrijving van de architecturale waarde, zowel in het ministerieel besluit als in het inhoudelijk dossier, op de definitie van deze erfgoedwaarde te enten." Meer specifiek wordt gevraagd om onder andere de oprichting en werking van het Oeuvre Suisse en Belgique onder te brengen in het historisch overzicht van het inhoudelijk dossier.

Antwoord: Het historisch overzicht van het inhoudelijk dossier dient enkel om betrokken personen en organisaties kort te vermelden. Een uitgebreide bespreking hiervan hoort thuis in de evaluatie. Door de informatie over het Oeuvre Suisse en Belgique weg te laten uit de bespreking van de architecturale waarde, zou bovendien de indruk gewekt worden dat die architecturale waarde vooral of zelfs uitsluitend bepaald wordt door de architect-ontwerper terwijl dat hier manifest niet het geval is. Juist de tussenkomst van de Oeuvre Suisse en Belgique is in dit geval bepalend geweest voor de architectuur en dus voor de architecturale waarde. Om die reden kan niet volledig ingegaan worden op dit bezwaar. De bespreking van de architecturale waarde wordt in het beschermingsbesluit wel in beperkte mate herwerkt en ingekort.

"De commissie vraagt de beheersdoelstellingen voor het exterieur en het interieur van de hoeve verder uit te werken." Nu wordt enkel verwezen naar behoud van het uitzonderlijk gaaf bewaarde oorspronkelijke schrijnwerk en glas in het exterieur, en de eventuele aanwezigheid van de oorspronkelijke Boomse tegelvloer onder de huidige vloer.

Antwoord: Artikel 3, 1° stelt: *"de algemene doelstelling van de bescherming is het behoud van de erfgoedkenmerken en -elementen die de basis vormen voor de erfgoedwaarden. Elke aanpassing of nieuwe functie moet de beschermde erfgoedwaarden, erfgoedkenmerken en -elementen respecteren en ondersteunen. Bewaren gaat daarbij voor vernieuwen. Dit veronderstelt in de eerste plaats vakkundig onderhoud en conserverende ingrepen."* Dit is duidelijk van toepassing op alle erfgoedkenmerken en -elementen die in artikel 2 omschreven worden. Om nog meer duidelijkheid te scheppen wordt hieraan toegevoegd: *"Indien restauratie of vervanging noodzakelijk blijkt, is het aangewezen de historische toestand te hernemen, indien nodig op basis van bouwhistorisch onderzoek"*.

De vraag tot behoud van het oorspronkelijke schrijnwerk en glas (*"met betrekking tot het exterieur beoogt de bescherming in het bijzonder het behoud van het uitzonderlijk gaaf bewaarde oorspronkelijke schrijnwerk en glas"*) in artikel 3, 2° werd toegevoegd omwille het kwetsbare karakter van dit erfgoedelement. Omdat door de bestaande verwoording de foutieve indruk zou kunnen ontstaan dat het behoud van andere erfgoedelementen in het exterieur minder of niet belangrijk is, wordt dit als volgt geherformuleerd: *"met betrekking tot het exterieur wordt in het bijzonder gewezen op het uitzonderlijk gaaf bewaarde maar kwetsbare schrijnwerk en glas"*.

De verwijzing naar de eventuele aanwezigheid van de oorspronkelijke Boomse tegelvloer onder de huidige vloer in beheersdoelstelling 3° wordt behouden omdat er geen zekerheid is over het behoud van deze tegelvloer en deze dus niet vermeld mag worden in artikel 2. Om niet de foutieve indruk te wekken dat het behoud van andere erfgoedelementen in het interieur minder of niet belangrijk is, wordt "ook" toegevoegd voor *"de oorspronkelijke Boomse tegelvloer"*.

"De commissie vraagt de toelatingsplichten 2, 3, 4 en 8 enkel van toepassing te verklaren op het hoevegebouw en de toelatingsplichtige omgevingswerken verder te duiden."

Antwoord: Deze opmerking is terecht en de gevraagde aanpassingen worden doorgevoerd.

Conclusie: het advies heeft invloed op het inhoudelijk dossier en het beschermingsbesluit.

Het inhoudelijk dossier werd als volgt aangepast:

- In het inhoudelijk dossier werd de eerste paragraaf ("Dit beschermingsdossier vloeit voort uit de herinventarisatie van de Vlaamse Rand en sluit ook aan bij het thema wederopbouwarchitectuur (beide Beleidsnota Onroerend Erfgoed 2014-2019).") als volgt geherformuleerd: "Dit beschermingsdossier vloeit voort uit de geografische herinventarisatie van bouwkundig erfgoed in de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand (Beleidsnota Onroerend Erfgoed 2014-2019). Deze herinventarisatie gebeurde op basis van gebiedsdekkend veldwerk (waarbij alle panden ter plaatse werden bekeken en geëvalueerd op hun erfgoedwaarde) en aanvullend archief- en literatuuronderzoek. De voorgestelde beschermingsdossiers vormen een aanvulling op de bestaande beschermingen in de Vlaamse Rand, en zijn gekozen in functie van hun hoge erfgoedwaarde, in combinatie met hun illustratieve karakter voor het specifieke verhaal van de Vlaamse Rand. Uit dit onderzoek kwam het gebouw aan de Kruisstraat 90 in Grimbergen naar voor als het meest waardevolle voorbeeld van een hoeve die heropgebouwd werd met hulp van het Oeuvre Suisse en Belgique, een organisatie die in deze regio vrij actief was."

Het beschermingsbesluit werd als volgt aangepast:

- De bespreking van de architecturale waarde werd in beperkte mate herwerkt en ingekort.
- Artikel 3, 1° werd aangevuld met: "Indien restauratie of vervanging noodzakelijk blijkt, is het aangewezen de historische toestand te hernemen, indien nodig op basis van bouwhistorisch onderzoek"
- De eerste zin van artikel 3, 2° werd als volgt geherformuleerd: "met betrekking tot het exterieur wordt in het bijzonder gewezen op het uitzonderlijk gaaf bewaarde maar kwetsbare schrijnwerk en glas."
- Bij artikel 3, 3° werd "ook" toegevoegd voor "de oorspronkelijke Boomse tegelvloer".
- Bij artikel 5 werd toegevoegd dat de toelatingsplichten 2°, 3°, 4° en 7° (in de vorige versie van het MB 8°) enkel gelden voor handelingen aan het hoevegebouw, en werden volgende toelatingsplichtige handelingen geschrapt:
 - "5° graafwerken in functie van het bouwen, verbouwen of heropbouwen van constructies;
 - 6° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:
 - a) het plaatsen of wijzigen van ondergrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - b) het plaatsen of wijzigen van afsluitingen;
 - c) het aanleggen of wijzigen van verharding met een minimale gezamenlijke grondoppervlakte van 30 m² of het uitbreiden van bestaande verhardingen met minimaal 30 m², met uitzondering van verhardingen geplaatst binnen de straal van 30 m rond een vergund of een vergund geacht gebouw;
 - d) het uitvoeren van graafwerken die de stabiliteit van de gebouwen en constructies in gevaar kunnen brengen;
 - e) het plaatsen of wijzigen van straatmeubilair, met uitzondering van niet-aard- en niet-nagelvaste elementen en verkeersborden vermeld in artikel 65 van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg;
 - 7° het wijzigen van het microreliëf."